

Uppdragsbeskrivning för Tvistelösningskommitté, version 22-12-22

Beslutad av Lena Dahl, verksamhetschef FSC Sverige 2022-03-02

Tillägg av samplaneringsgruppen och granskningskommittén

FPIC (Free, Prior, and Informed Consent)

Begreppet på förhand givet, fritt och upplyst samtycke (Free, Prior, and Informed Consent, FPIC) har införts i FSC:s principer och kriterier. I standard är det samisk renskötsel som omfattas av FPIC genom samplaneringsprocessen. Rätten till FPIC är central inom internationellt erkända principer för mänskliga rättigheter. FPIC är avsett att skydda urfolkens lagliga och hävdvunna rättigheter och förhindra ytterligare förstöring av förutsättningarna för deras liv, kulturer och försörjning. FPIC handlar om rätten att delta i beslutsfattande och att ge, ändra, avstå från eller återkalla samtycke till en verksamhet som påverkar innehavaren av denna rättighet. Certifikatsinnehavaren ska erkänna och upprätthålla urfolks lagliga och hävdvunna rättigheter. Samplanering är en anpassning av FPIC till svenska förhållanden.

Uppdrag

Tvistelösningskommitténs uppdrag är att pröva om alla steg i samplaneringsprocessen genomförts i enlighet med FSC-standarderna för skogsbruk i Sverige. I uppdraget ingår att bedöma om processen skett i god anda. I uppdraget ingår inte att bedöma utfallet av samplanering och medling.

I uppdraget ingår också att bedöma om alla möjligheter till anpassning från båda parter är beaktade.

Kommittén kallas fortsättningsvis för granskningskommittén för att bättre avspegla uppdraget. Processen kallas för granskning. Det är inte aktuellt just nu att ändra i standarden.

Kommitténs sammansättning

Tvistelösningskommittén utses av FSC Sveriges verksamhetschef och konfirmeras av standardkommittén.

Ledamöterna föreslås av parterna och FSC Sverige. Antalet ordinarie ledamöter är tre där ordförande ska vara neutral. Varje ledamot har varsin suppleant. Mandatperioden för kommitténs ledamöter är två år. En ledamot kan efter en mandatperiods slut utses för en ny period.

En ordförande utses inför varje granskning. Ordförandeposten är ambulerande. Det ökar granskningskommitténs trovärdighet samt ger gruppens ledamöter ett ökat lärande. Granskningskommittén är att betrakta som representanter för FSC och inte som olika parter.

Till varje granskning utses minst tre personer. För att få till ett lärande och erfarenhetsuppbyggnad är det bra om så många ledamöter som möjligt medverkar på granskningarna under 2022. Alla ledamöter är att betraktas som ordinarie varför det inte är relevant med suppleanter.

Kommitténs arbete

Kommittén:

- sammanträder på kallelse av FSC Sverige. *Vid tillsättning av deltagare i respektive granskning strävas efter att deltagarna tillsammans ska ha en så bred erfarenhet och kunskap som möjligt.*
- är beslutsmässig när en representant från varje part och ordförande är närvarande. *Beslutsmässighet råder när minst tre ledamöter är närvarande, inklusive den ambulerande ordföranden.*
- har i uppdrag att pröva om alla steg i samplaneringsprocessen har genomförts. *Ibland kan det förekomma att parterna gjort avsteg ifrån processen, då ska det finnas dokumentation av denna överenskommelse*

Beslut i kommittén fattas i första hand i konsensus. Ett beslut är att betrakta som konsensus vid avsaknaden av reservation mot beslutet. Reservation ska anmälas vid sittande möte. Skulle konsensus vara omöjligt att uppnå fattas majoritetsbeslut genom röstning. Kommittén för beslutsprotokoll vid sina möten. Beslut om att inte alla steg i samplaneringsprocessen har följts ska motiveras i protokollet. Protokollen justeras av ordförande i kommittén. Minst en representant från FSC Sveriges kansli deltar i kommitténs möten. Kommitténs beslut kommuniceras till parterna av FSC Sveriges kansli.

Kansliet för minnesanteckningar samt skriver protokoll.

Förslag till arbetsrutin inför granskningsmöte:

- *Kansliet skickar ut en Doodle*
- *Om flera än tre ledamöter kan medverka utser kansliet tre personer*
- *Kansliet kallar till möte (samt ett reservmöte för samma granskning)*
- *Ordförande utses*
- *Kansliet samlar in underlag*
- *Underlag skickas ut till granskningskommittén senast en vecka innan mötet*
- *Mötet förbereds av kansliet tillsammans med den utsedda ordföranden*

På mötet

Kansliet är sekreterare och sakkunniga i [FSC:s regler](#), ordföranden leder mötet.

Underlag för kommitténs arbete

Följande utgör underlag för kommitténs arbete:

- underlag från samplaneringen, *resultat av samplaneringsmöten och från eventuell fältsyn med justerade protokoll, tidslinje samt kartor för aktuella objekt/områden/landskap*
- dokumentation från medlingen som protokoll och underlag
- samebyns redogörelse
- *certifikatsinnehavarens redogörelse*
- *sammanställning av information från certifierare och certifierarrapporter om certifikatsinnehavarens avvikelshistorik avseende samplaneringsprocessen*

Muntlig information får föras fram direkt av samebyn när de medverkar på granskningsmötet.

Samebyns redogörelse dokumenteras i minnesanteckningarna, vilket samebyn informeras om vid mötet.

Samebyns redogörelse om hur skötselåtgärderna omöjliggör renskötsel inom samebyn, kan vara muntlig eller skriftlig och ska innehålla en beskrivning av:

- effekten av den föreslagna skötselåtgärden för renskötseln, med hänvisning till beskrivningen av hur man nyttjar marken och med hänsyn taget till åtgärder som kan underlätta för renskötseln,
- under vilken tid effekten av den föreslagna skötselåtgärden skulle kvarstå,
- om det finns åtgärder som kan vidtas av certifikatsinnehavaren för att begränsa eller undvika effekten,
- vilka anpassningar i renskötseln som vidtagits för att möjliggöra skötselåtgärden.

Samebyn ska få möjlighet att kommentera certifikatsinnehavarens tidslinje. Detta kan göras under mötet.

Certifikatsinnehavarens skriftliga redogörelse innehåller en:

- *beskrivning av de planerade åtgärderna som man inte kommit överens om med samebyn*
- *översikt av händelser i processen i form av en tidslinje med koppling till protokoll och övriga dokument*

Certifikatsinnehavaren ska vara beredd att muntligen ge en:

- *beskrivning av effekten för certifikatsinnehavaren om man inte får genomföra de planerade åtgärderna*
- *redogörelse av åtgärder som certifikatsinnehavaren har genomfört eller skulle kunna genomföra för att minska den negativa effekten som kan uppstå för certifikatsinnehavaren om den planerade åtgärden inte genomförs*
- *redogörelse av åtgärder som certifikatsinnehavaren har genomfört eller skulle kunna genomföra för att minska den negativa effekten för samebyn*

Kansliet tar fram ett förslag till checklista över vad som ska granskas, bland annat utifrån standarden.

Sammanträden

Kommittén sammanträder när förfrågan inkommit från någon eller båda parterna i en samplaneringsprocess. Förfrågan om tvistelösning kan begäras efter medling eller innan medling om någon eller båda parterna inte vill gå till medling. FSC Sverige sammankallar tvistelösningskommittén. Representanter för aktuell sameby och certifikatsinnehavare bjuds in till delar av tvistelösningskommitténs möte som uppgiftslämnare.

Beslut

Beslutet från tvistelösningskommitténs granskning tillsammans med en kort sammanfattande redogörelse redovisas till aktuell sameby, certifikatsinnehavare, *certifieraren* och FSC Sverige.

Beslutet redovisas till FSC Sverige – som i sin tur kommunicerar med parterna.

Beslutet ska innehålla:

- *en bedömning av om alla steg i samplaneringsprocessen har genomförts eller ej*
- *vid bedömning att alla steg inte har genomförts ska detta motiveras i beslutet*

Beslutet kan även innehålla en rekommendation om hur parterna kan komma vidare i processen eller som stöd för framtida samplanering.

Sekretess

Samtliga möteshandlingar är arbetsmaterial och ska behandlas som internt material, det vill säga inte spridas utanför tvistelösningskommittén om inte kommittén beslutat om annat. Ledamöterna ska inte sprida muntlig information från kommittén. Beslutet om en samplaneringsprocess anses ha uppfyllt FSC-standard för skogsbruk eller inte omfattas inte av sekretess.

Beslutsprotokoll, inklusive motivering och eventuell rekommendation, är offentliga och delas med parterna som begärt granskning samt kan på förfrågan delas med andra intressenter.

Minnesanteckningarna hanteras som internt material.

Jäv

En ledamot får inte delta i beslut, eller behandling av ärenden, där jäv föreligger. Det är ledamotens ansvar att meddela ordförande om detta. Vid jäv kan en ersättare till den jäviga ledamoten utses av FSC Sveriges verksamhetschef.

Meddelande om jäv görs till kansliet. Ledamöterna berättar för kommittén om de har eller har haft relationer till någon av parterna som ingår i en granskning.

Eventuell kommunikation mellan granskningskommittén och parterna som begärt granskning ska ske via kansliet. Direktkontakt mellan ledamöterna och parterna som begärt granskning kan minska tilliten till granskningskommitténs arbete.